

НЕДЕЉА 32. ПО ДУХОВИМА - ПО БОГОЈАВЉЕЊУ

Мт. 4, 12 - 17; Лк. 19, 1 - 10.

Еф. 4, 7 - 13, 1Тим. 4, 9 - 15.

архимандрит Кирил (Павлов)

НЕДЕЉА 32. ПО БОГОЈАВЉЕЊУ

У име Оца и Сина и Светога Духа!

Народ који сједи у тами видје свјетлост велику, и онима који сједи у области и сјени смрти, свјетлост засија (Мт. 4, 16). Овако свети апостол и еванђелист Матеј, преносећи речи светог пророка Исаије, осликава стање људи – верујућих и неверујућих. Богонадахнути Пророк је провидео благодатно дејство проповеди Исуса Христа, од којих се срца свих оних који слушају са вером, озарују неизрецивом благодатном светлошћу и свака се тама прогони. Земља завулонова и земља Нефталимова, куда је Господ дошао након свога Крштења и четрдесетодневног искушавања граничиле су се са незнабожачким земљама, и стога су њихови становници попримили многе незнабожачке обичаје и убеђења од својих суседа. Јављањем Христа Спаситеља овај незнабожачки мрак је био расејан и људи су

увидели велику светлост.

Из ове Јеванђелске приче открива нам се непобитна истина, да се они који не верују у Христа, налазе у тами, а они који верују виде светлост. Неверујући у Христа свих времена седе у тами, предајући се заблудама и сваковрсним пороцима. Они не знају истине неопходне за спасење, и стога је њихов живот испуњен злом и безакоњем. Не познајући истинитог Бога, они обоготворавају сваку бездушну твар, свој ум, своја знања, саме себе. Не знају људско порекло и достојанство, не знају које је његово назначење у овоме и у будућем животу и не знају пут за достизање овог назначења.

Не знајући и не видећи то што је човеку неопходно за овај и за будући живот, они и живе тако, као да немају разумну и бесмртну душу, предајући се пороцима, имајући лажну представу о побожности, а понекад оправдавају и саме страсти и пороке и њихово

лично и колективно зло, у свијету рађа црне облаке конфликта, ратова и душегупки, од којих дрхти човјечанство. И од којих може бити истријебљено.

Раније у историји, у име вјере у Бога, цареви и вође народа наносили су увреде невјерницима (или не онаквим вјерницима, као што су били они). Сада, у цијелом низу земаља, невјерници наносе увреде вјерницима.

Човјеку је речено: „Знаш заповиједи: не чини прелубе, не убиј, не укради, не свједочи лажно, не вријеђај“ (Мк. 10).

Али ако је увреда већ нанесена, њој треба супротставити неврије-

Чак и ако нас нико не вријеђа, ми се сами увриједимо. Ми некад имамо потребу да се осјетимо „увријеђеним“, и у томе се огледа примитивна човјечија инфантилност. Дијете понекад хоће да заплаче – не зато што га је повриједила мајка, него зато што је оно одједном осјетило слатку потребу да се осјети (и, што је главно, да то покаже!) увријеђеним. То је незрелост душе.

„Активни егоист“ вријеђа, „пасивни“ бива увријеђен. Увреде активних и увредљивост пасивних егоиста много сметају животу. И излазак из тих стања – у слободу духа – је само један: никога не

Крштење је велика Тајна, али без наше вере она нема дејство. Ко буде веровао и крстио се биће спасен; ако не буде веровао биће осуђен (Мк. 16,16). Али, као што је познато, и вера без дела је мртва (Јк. 2,20). А дела вере су живот по заповестима, молитва и добра дела. У Јеванђељу се говори о томе да, када демон излази из човека, он лута по пустим местима, и не нашавши нигде уточиште, враћа се и види дом свој (то јест, људску душу) пометен и празан и доводи са собом још седам других демона. И потоње бива горе од првог. Свети Јован Златоуст приписује ове речи и Тајни крштења. Када је крштење извршено, али нема никаквог духовног рада тада духовни вакуум испуњавају духови злобе. Постоји закон: духовни живот не трпи празнину. Ако се не бавимо духовним васпитањем детета, његову душу заузима другачија духовност. Ако се узме у обзир данашње дивљање секти и окултизма, то је нарочито опасно. Ако примећујем смех и подгуркивање за време одрицања од сатане (када се дува и пљује), онда строго пресецам такво понашање. Ђаво нису бајке, то је реалност. Он неће седети скрштених руку, гледајући како се човек спасава. Он се труди да се освети. Али ради тога нам се и даје велико оружје: крштење и крст Господњи. На њему је написано: „Спаси и сачувај“, и не сме се скидати, јер тиме се бе лишавамо одбране и заштите. Човек који носи крст, моли се и приступа Тајнама не треба да се боји ђавола

свештеник Павле Гумеров

ђање. У борбу против зла улази и борба против увредљивости. Ми људи тако лако вријеђамо једни друге. А још лакше се вријеђамо.

вријеђати и ни због чега и ни због кога се не увриједити.

деловање сматрају за нормалну појаву.

Свакако да је такво стање човека истинска духовна тама и сен смрти, јер се душа може просветити и живети једино познањем истинитог Бога и приближавањем Њему вером, надом и љубављу.

Насупрот овоме, јеванђелска проповед или Христово учење јесте истинска светлост за душу. Онај ко слуша еванђелско учење са вером, тај види велику светлост, по речи Писма. Христово учење нам открива све што је човеку неопходно да зна за своје

и послао у свет Свога Јединородног Сина, Исуса Христа, да би људе научио истинском знању о Богу и спасењу вером у Њега, Искупитеља и Спаситеља Света. И он је Својим страдањима и крвном смрћу, поднетој за грехе света, задовољи правосуђе Божје и помирио нас са Оцем Небеским, отворио нам пут у вечни живот.

Све се јасно открива у књигама Новог Завета. Ко са вером пази на ово учење, тај види благодатну светлост, познаје Бога Оца и Господа Исуса Христа и Духа Светога, види своје назначење,

Кажеш да стално падаш. Па, тако ће и бити, све док у теби владају самовоља и самосажаљење. То показује да је у твоје срцу најважније „Ја“, а не Господ. То је грех самољубља који живи у нама, који је узрок свакога греха, и човека чини грешним, од главе до пете, све докле му допуштамо да обитава у нашој души. А када је цели човек грешан, како се благодат може настанити у њему? Она неће доћи, као што ни пчела не иде тамо где има дима. Човекову одлуку да служи Господу чине два веома важна елемента: прво, човек се мора одрећи себе, друго, мора ићи за Христом (Мк. 8, 34). Први елемент захтева напуштање егоизма или самољубља, а, следствено томе, и неприхватање било какве самовоље или самосажаљења, било у великоме или маломе.

свети Теофан Затворник

спасење. Оно показује да је човек створен по лику Божјем због тога да би побожним и врлинским животом служио Богу, прослављао Га, тиме се удостојавајући благовољења Божјег и на крају крајева, стекао вечно спасење у небеским обитељима.

Човек је сагрешио, навучао гнев Божји на себе и подвргао се вечној осуди, поставши неспособан да позна Бога и да сачува његову свету вољу. Милосрдни Господ је, најпре обећао, а потом

у вечном животу, и путеве ка достизању тога циља: вером у Исуса Христа и испуњавањем Његових заповести. Следујући своје назначењу, он се труди да се удаљи од порока и да усаврши себе у врлинама, испуњавајући Христове заповести. Ко тако живи, тај не лута, већ као при дневној светлости, види пут ка небеској отаџбини и иде њиме. При светлости Христовог учења јасно разликује раскршћа која воде у погубао и труди се да се удаљи од њих, увек

идући путем којим је ишао Сам Спаситељ, на који пут Он и сада позива све, говорећи: Ако хоће ко за мном ићи, нека се одрекне себе, и узме крст свој и за мном иде (Мт. 16, 24).

Драга браћо и сестре, ми смо просвећени светлошћу Христовог учења, али требамо се чувати да не би смо, упознавши се са правилима и нормама хришћанског живота, били као они који у животу не поступају по Духу Христовог учења. Треба да мислимо, осећамо, говоримо и поступамо онако како је осећао, говорио и поступао Сам Господ, онако како нам је заповедао у Својем светом

Јеванђељу, да нас неверујући не би укоревали, зато што не живимо по вери. Јер, вера је без дела мртва (Јак. 2, 20). Због тога треба да се трудимо да наша вера буде пропраћена добрим делима. Уколико допуштамо себи свађу, клевету, мржњу, зло, обману, крађу, онда је наша вера лажна, а не истинита. Свагда потврђујемо своју веру добрим делима, да би тиме испунили вечни завет Христов:

Тако да се свијетли свјетлост ваша пред људима, да виде ваша добра дјела и прославе Оца вашег који је на небесима (Мт. 5, 16).

Амин.
1962.г.

архиепископ Јован (Шахојсков)

ПСИХОЛОГИЈА УВРЕДЕ

Сви ми знамо шта је то увреда, зато што су нас вријеђали, и зато што смо сами вријеђали друге. Сами то не схватајући – и онај који вријеђа, и онај који бива увријеђен – рањавају себе, пошто лишавају себе сунца љубави. Увређивач рањава не само своју душу, него и тијело: зле емоције рађају у човеку болесно напрезање тијела, што се одражава на његовој физичкој размјени материје и нарушава живот. Увређивач вријеђа, прије свега, самог себе. Али и онај који се вријеђа такође поступа неразумно: сам себе рањава. Себе треба штитити свијетлим штитом од увреда, не обраћати на њих пажњу. А од тога је још узвишеније – супротставити увредама љубав, кротост и великодушност. „Научите се од мене“, – говори Спаситељ, „јер сам кротак и смирен срцем. И наћи ћете покој душама вашим“ (Мт. 11:29). То је прости пут

ка срећи, о којој тако често мисли човек, никако не налазећи пута ка њој.

Увреда може бити несвјесна. Наношење увреде иде од гордости, која жели да унизи човека, од осветољубивости, од злобе. Вријеђају људи и од похлепе, зависти, таштине, егоизма, или просто – од душевне неосјећајности и недостатка такта, од моралне непажње.

У наше доба људи вријеђају чак и вјеру у Бога (пишући величанствено и свето Његово Име Бог малим словом). Али Бога човек може „увриједити“ не више него што може увриједити сазвијезђе Ориона или Лабуда. Невјерници наносе увреду само својим животима.

Човек човека вријеђа својом злом (или недовољно добром) вољом. И све те, у свијету безбројне, „молекуларне“ увреде, сво наше